

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

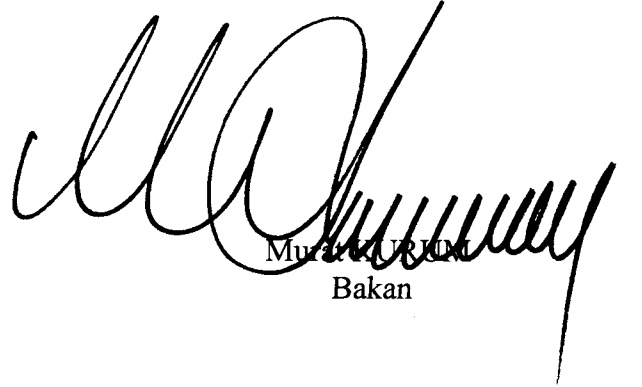
Sayı :30824082-610-15923351
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

16 Haziran 2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından Bakanlığımıza yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat MURKUM
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

ŞANLIURFA MİLLETVEKİLİ
SAYIN AV.MAHMUT TANAL'IN
TBMM 7/38625 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR

SORULAR

Van ili; aktif fay hatlarına yakınlığı, geçmiş depremlerin yarattığı kalıcı hasarlar ve yapı stokunun niteliği nedeniyle yüksek deprem riski altında bulunan iller arasındadır. Deprem sonrası yeniden yapılamayan konutlar, hasarlı yapıların kullanımının sürmesi, sosyal konut ihtiyacının karşılanamaması ve plansız kentleşme; barınma hakkının, yaşam hakkının ve eşit kamu hizmeti ilkesinin fiilen ihlaline yol açmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 57'nci maddesi, devletin konut ihtiyacını karşılayacak tedbirleri almasını; 56'ncı maddesi sağlıklı ve güvenli çevrede yaşama hakkını; 17'nci maddesi yaşam hakkını; 10'uncu maddesi kamu hizmetlerine erişimde eşitlik ilkesini güvence altına almaktadır. 5'inci madde devletin temel amaç ve görevleri arasında kişilerin can ve mal güvenliğini sağlama yükümlülüğünü açıkça düzenlemektedir.

Van ilindeki deprem, barınma ve konut politikalarının; sayısal verilerle, takvim ve bütçe bilgileriyle ve idarenin sorumluluğunu açıkça ortaya koyacak biçimde kamuoyuna açıklanması zorunludur.

Bu bağlamda;

- 1- Van ilinde deprem sonrası ağır hasarlı, orta hasarlı ve yıkılmış olarak tespit edilen konut sayısı kaçtır? Bu tespitler hangi tarihlerde, hangi teknik raporlara ve hangi mevzuat hükümlerine dayanılarak yapılmıştır?
- 2- Deprem sonrası hasarlı olduğu tespit edilmesine rağmen yeniden yapımı tamamlanamayan, güçlendirilmemiş veya kullanımı devam eden konut sayısı kaçtır? Bu durumun devam etmesinin idari ve teknik gerekçeleri nelerdir?
- 3- Van ilinde deprem sonrası kalıcı konut yapımı kapsamında bugüne kadar kaç konut tamamlanmış, kaç konutun yapımı devam etmekte, kaç konut için ihale veya proje aşamasında olunmaktadır?
- 4- Van ilinde barınma ihtiyacı bulunan hane sayısı kaçtır? Bu ihtiyaç hangi kriterlere (hasar durumu, gelir düzeyi, nüfus yapısı) göre belirlenmiştir?
- 5- Van'da yürütülen TOKİ projeleri kapsamında bugüne kadar kaç sosyal konut üretilmiştir? Üretilen konut sayısı mevcut barınma ihtiyacının yüzde kaçını karşılamaktadır?
- 6- Van ilinde plansız kentleşme ve kaçak yapılaşma kapsamında tespit edilen yapı sayısı kaçtır? Son beş yıl içerisinde bu yapılara ilişkin olarak kaç yıkım, kaç idari para cezası ve kaç savcılık bildirimi yapılmıştır.

- 7- Deprem riski yüksek bölgelerde yer alan kaçak veya riskli yapıların varlığı dikkate alındığında, Bakanlığınızca Van ilinde önleyici ve risk azaltıcı bir kentsel dönüşüm programı yürütülmekte midir? Yürütülüyorsa programın kapsamı, bütçesi ve takvimi nedir?
- 8- Van ilinde barınma ve konut alanındaki mevcut durumun, yurtttaşların Anayasa'nın 57'nci maddesinde düzenlenen konut hakkı ile 17'nci maddede güvence altına alınan yaşam hakkını ihlal ettiği yönünde Bakanlığınızca yapılmış bir hukuki veya idari değerlendirme bulunmakta mıdır?
- 9- Van ilinde deprem güvenliğinin sağlanması, barınma ihtiyacının giderilmesi ve sosyal konut üretiminin artırılması amacıyla 2026 yılı için hazırlanmış somut, bütçelendirilmiş ve takvimlendirilmiş bir konut ve kentsel dönüşüm eylem planı bulunmakta mıdır? Bulunuyorsa planın hedefleri ve uygulama aşamaları nelerdir?

CEVAPLAR

Bakanlığımızca yürütölen kentsel dönüşüm uygulamaları 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürölmesi Hakkında Kanun ve bu Kanun'un Uygulama Yönetmeliğı uyarınca yürütölmektedir. Söz konusu kentsel dönüşüm uygulamalarına konu alan ve yapıların (Riskli Alan, Rezerv Yapı Alanı ve Riskli Yapı) belirlenmesine dair usul ve esaslar, anılan Kanun ve Uygulama Yönetmeliğı ile tanımlanmış olup Bakanlığımızca anılan mevzuat kapsamında uygulama yapılmaktadır.

Van İli sınırları içerisinde 6306 sayılı "Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürölmesi Hakkında Kanun" kapsamında Cumhurbaşkanı Kararı ilan edilen 1 adet "Riskli Alan" ve Bakanlığımızca belirlenen 3 adet "Rezerv Yapı Alanı" bulunmaktadır.

Bu kapsamda; Van İli, Erciş İlçesi, Beyazıt, Kışla, Latifiye, Camikebir, Alkanat, Vanyolu, Salihie Mahalleleri'nde bulunan Riskli Alan'da 3 etap halinde çalışmalar yürütölmüş olup; 1. etapta 407 adet dükkân ve 48 adet ofisin inşaatı tamamlanmıştır. 2. ve 3. etaplarda ise hak sahipleri ile yapılan uzlaşma görüşmeleri sonucunda hak sahipleri ile uzlaşma sağlanamamış ve çalışmalar durdurulmuştur.

Rezerv Yapı Alanları'nda ise Bakanlığımızca çalışmalar devam etmektedir. Van İli'nin İpekyolu İlçesi'ne bağılı Yalı Mahallesi'ndeki Rezerv Yapı Alanı kapsamında, Van Kalesi çevresinde yer alan Eski Van Şehri'nin tarihi ve kültürel dokusunun korunması, alanın arkeolojik ve turistik potansiyelinin ortaya çıkarılması, bölgenin sağlıklı ve güvenli bir şekilde yeniden düzenlenmesi amacıyla 'Eski Van Şehrini Canlandırma Projesi' yürütölmesi planlanmaktadır.

Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürölmesi Hakkında Kanun kapsamında vatandaşlarımızın talebi üzerine veya aciliyet durumuna göre Bakanlığımızca re'sen riskli yapı tespitleri yapılarak, tespit işlemleri kesinleşen yapıların tahliyesi ve yıktırılması sağlanmaktadır.

Kaçak yapıların tespiti ve bunlara ilişkin iş ve işlemler ise 3194 sayılı İmar Kanunu ve ilgili mevzuat kapsamında ruhsat vermeye yetkili idarelerin görev, yetki ve sorumlulukları kapsamında bulunmaktadır.

Bu bağlamda, 6306 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği 2012 yılından bugüne kadar; Van ilinde zikredilen Kanun kapsamında 4.045 adedi konut ve 1.242 adedi işyeri olmak üzere toplamda 5.287 adet bağımsız bölüm içeren 2.218 adet yapı için riskli yapı tespiti yaptırılmış, bunlardan 3.809 adedi konut ve 1.101 adedi işyeri olmak üzere toplam 4.910 adet bağımsız bölüm içeren 2.087 adet riskli yapı yıktırılmış olup, Kanun kapsamında iş ve işlemlere devam edilmektedir.

2011'de meydana gelen Van Depremi sonrasında, kentin yeniden yapılandırılmasına aktif olarak katılan İçişleri Bakanlığı (AFAD) ile koordineli olarak TOKİ tarafından toplam 21.375 adet konut ile 537 köy evi ihale edilip, yapımları tamamlanmıştır.

Van İli'nde yürütülen Van Şerefiye Kentsel Dönüşüm Projesi kapsamında 852 adet konut ve Van Erciş Kentsel Dönüşüm Projesi kapsamında 467 adet işyeri üretilmiştir. Hak sahiplerine konut ve dükkan teslimleri yapılmış olup, söz konusu kentsel dönüşüm projeleri tamamlanmıştır.